

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Начально-науковий інститут мистецтв

Кафедра методики викладання образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та дизайну

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МИСТЕЦТВО В КУЛЬТУРІ МИНУЛОГО

Освітня програма	<u>Середня освіта (Образотворче мистецтво)</u>
Спеціальність	<u>014 Середня освіта (за предметними спеціалізаціями)</u>
Спеціалізація	<u>014.12 Образотворче мистецтво</u>
Галузь знань	<u>01 Освіта / Педагогіка</u>

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від 31 серпня 2018 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	«Мистецтво в культурі минулого»
Викладач (-і)	Юрій Юсипчук
Контактний телефон викладача	067-987-56-24;
Е-mail викладача	yusupchuk@meta.ua
Форма дисципліни	денна / заочна
Обсяг дисципліни	9 кредитів ECTS; 270 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	
Консультації	

2. Анотація до курсу

Мистецтво як особливий вид людської діяльності зародилося ще в добу палеоліту. Наші печерні предки, незважаючи на щоденну сувору боротьбу за виживання, захоплювалися красою довкілля, багатством та різноманітністю природних форм і намагалися відтворити їх у рисунках доступними засобами. Давні художники використовували гострі камінці для продряпування на скелях або вуглики від вогнища, природні мінеральні фарби для контурних чи силуетних зображень тварин на стінах печер. Пізніше в наскельних малюнках почали з'являтися зображення людей, багатофігурні композиції – зокрема, сцени полювання.

Із глибини віків до нас дійшли й висічені з каменю скульптури тварин, рельєфи, гравюри на кістках і рогах упольованих звірів. Із плином часу вслід за соціальними змінами змінювались предмети і способи зображення, характер і стиль мистецтва, однак на всіх етапах історії людства мистецтво завжди відігравало надзвичайно важливу роль.

Так почали створюватись різні стилі. В основі кожного стилю лежить спільна ідея, характерна для домінуючої соціальної групи у певних історичних умовах. У мистецтві (художній стиль) – єдність морфологічних особливостей, що відрізняє творчу манеру окремого майстра, національну або етнічну художню традицію, мистецтво епохи, цивілізації.

Основні періоди, які склалися у культурно-історичному процесі розвитку художньої культури: Первісна культура. Культура прадавніх цивілізацій. Єгипет. Месопотамія. Антична культура. Давня Греція. Давній Рим. Середньовічна культура. Візантія. Романський. Готичний. Ренесанс. (Відродження). Новий час. Бароко. Класицизм. Романтизм. Імпресіонізм. Новітній час. Модернізм. Постмодернізм

3. Мета та цілі курсу

Мета: набуття студентами знань з мистецтва в культурі минулого; оволодіння спеціальною термінологією і методом мистецтвознавчого аналізу.

4. Результати навчання (компетентності)

Складові професійної компетентності:

- здатність письмово й усно спілкуватися (комунікувати) українською - державною мовою; здатність реагувати мовними засобами на повний спектр соціальних і культурних явищ - у навчанні і на практиці; здатність використовувати засоби художньої виразності у сучасному полікультурному просторі;
- здатність отримувати і передавати професійну інформацію іноземною мовою; уміння посередницької діяльності та міжкультурного спілкування;
- здатність генерувати нові ідеї, вміння диференціювати традиційні та інноваційні способи вирішення завдань та знаходити межі їхнього застосування у навчальному процесі;
- здатність до теоретичного освоєння мистецької спадщини, фахової орієнтації у сучасному світовому та українському образотворчому просторі;
- володіння образотворчою грамотою на рівні, необхідному для сприймання, оцінки та створення художнього образу;
- здатність до практичної художньої діяльності;
- здатність до творчої, художньо-педагогічної, організаторської та художньо-естетичної діяльності, спрямованої на духовний і культурний розвиток особистості.

Програмні результати навчання:

- формування інтегральної компетентності-здатність та готовність до вирішення нестандартних проблем та завдань в галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що потребують інтегрованих знань застосування певних теорій і методів відповідної науки;
- здатність формувати уявлення про сутність, види та жанри мистецтва, вміння фахово орієнтуватися у сучасному світовому та українському образотворчому просторі, засвоєння системи мистецьких знань, художньо-естетичних понять і категорій, необхідних для викладання образотворчих дисциплін у школі та позашкільних закладах;
- володіння образотворчою грамотою на рівні, необхідному для сприймання, оцінки, створення художнього образу та консультування творчих особистостей в процесі освітньо-практичної діяльності;
- формування художньої компетентності - здатності реалізувати свій естетичний потенціал (знання, уміння, досвід, особистісні якості) на практиці для успішної художньо-професійної діяльності, усвідомлюючи відповідальність за її результати;
- здатність оцінювати історичну та соціокультурну ситуації в Україні та сучасному світі, розширення загального кругозору майбутнього вчителя та підвищення його інтелектуального рівня;
- розвиток загальних творчих здібностей; стимулювання образного мислення, формування навичок художньої самоосвіти, виховання естетичного сприйняття дійсності та особистісно-ціннісного ставлення до мистецтва;
- виховання світоглядних уявлень і ціннісних художніх орієнтацій, розуміння зв'язків мистецтва з природним і предметним середовищем, життєдіяльністю людини, зокрема сучасними технологіями та засобами масової інформації;
- виховання здатності сприймати, інтерпретувати та оцінювати художні твори, висловлювати особистісне ставлення до них, аргументуючи свої думки та оцінки.

5. Організація навчання курсу

5.1. Обсяг курсу

Загальний обсяг навчальної дисципліни «Мистецтво в культурі минулого» складає : 9 кредитів ECTS, що становить 270 год. (6 семестр)

Форма дисципліни	денна форма навчання	заочна форма навчання	денна форма навчання	заочна форма навчання	денна форма навчання	заочна форма навчання
<i>Вид заняття</i>	<i>лекції</i>		<i>практичні заняття</i>		<i>самостійна робота</i>	
К-сть годин	80	14	12	2	178	254

5.2. Ознаки курсу

Рік викладання	Семестр	Спеціальність	Курс, (рік навчання)	Нормативний \ вибірковий
2019 - 2020	6	014.12 Середня освіта (<u>Образотворче мистецтво</u>)	3	Нормативний

5.3. Тематика курсу

Тема	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Виникнення пластичних мистецтв.	Лекція	5; 8; 13;	Прослухати лекцію. Передивитись презентацію, 2год	5	Згідно планування
Тема 2. Функції і синкретична основа ранніх мистецьких форм.	Лекція	5; 9; 14;	Прослухати лекцію. Передивитись презентацію, 2год	5	Згідно планування
Тема 3. Розпис трипільського керамічного посуду .	Лекція	4; 10; 14;	Прослухати лекцію. Передивитись презентацію, 2год	5	Згідно планування

Тема 4. Петрогліфічні зображення трипільського періоду.	Лекція	5; 8; 13;	Прослухати лекцію. Передивитись презентацію, 2год	5	Згідно планування
Тема 5. Основні типи трипільських споруд.	Лекція	5; 10; 14;	Прослухати лекцію. Передивитись презентацію, 2год	5	Згідно планування
Тема 6. Витоки давньоєгипетського мистецтва.	Лекція	5; 8; 13;	Прослухати лекцію. Передивитись презентацію, 2год	5	Згідно планування
Тема 7. Формування канонічних систем у скульптурі Стародавнього царства.	Лекція	5; 6; 11;	Прослухати лекцію. Передивитись презентацію, 2год	5	Згідно планування
Тема 8. Мистецтво епохи Середнього царства.	Лекція	5; 6; 13;	Прослухати лекцію. Передивитись презентацію, 2год	5	Згідно планування
Тема 9. Давньоєгипетська храмова архітектура періоду Нового царства.	Лекція	5; 8; 13;	Прослухати лекцію. Передивитись презентацію, 2год	5	Згідно планування
Тема 10. Єгипетське мистецтво амаранського періоду.	Лекція	5; 8; 11,13,	Прослухати лекцію. Передивитись презентацію, 2год	5	Згідно планування
Тема 11. Періодизація античного мистецтва.	Лекція	4; 5; 10;	Прослухати лекцію. Передивитись презентацію, 2год	5	Згідно планування
Тема 12. Давньогрецька культура і суспільний устрій Еллади.	Лекція	1; 3; 9;	Прослухати лекцію. Передивитись презентацію, 2год	5	Згідно планування

Тема 13. Мистецтво крито-мікенської цивілізації.	Лекція	4; 5;	Прослухати лекцію. Передивитись презентацію, 2год	5	Згідно планування
Тема 14. Давньогрецьке мистецтво періоду архаїки і ранньої класики.	Лекція	4; 5;	Прослухати лекцію. Передивитись презентацію, 2год	5	Згідно планування
Тема 15. Античне образотворче та декоративно-прикладне мистецтво.	Лекція	4; 4; 10;	Прослухати лекцію. Передивитись презентацію, 2год	5	Згідно планування
Тема 16. Архітектура Стародавнього Риму.	Лекція	5; 10;	Прослухати лекцію. Передивитись презентацію, 2год	5	Згідно планування
Тема 17. Визначні архітектурні об'єкти часів Римської імперії.	Лекція	5; 10;	Прослухати лекцію. Передивитись презентацію, 2год	5	Згідно планування
Тема 18. Скульптурний портрет у Стародавньому Римі і його еволюційні етапи.	Лекція	5; 10; 14;	Прослухати лекцію. Передивитись презентацію, 2год	5	Згідно планування
Тема 19. Фаюмський портрет.	Лекція	5; 8; 13;	Прослухати лекцію. Передивитись презентацію, 2год	5	Згідно планування
Тема 20. Тематика і стилістика давньоримських рельєфних зображень.	Лекція	5; 10; 14;	Прослухати лекцію. Передивитись презентацію, 2год	5	Згідно планування
Тема 21. Мистецтво Візантії.	Лекція	5; 8; 13;	Прослухати лекцію. Передивитись презентацію, 2год	5	Згідно планування
Тема 22. Роль християнства у становленні основних видів і форм візантійського мистецтва.	Лекція	5; 9; 14;	Прослухати лекцію. Передивитись презентацію, 2год	5	Згідно планування

Тема 23. Иконографія і стилістичні особливості середньовічної ікони.	Лекція	4; 10; 14;	Прослухати лекцію. Передивитись презентацію, 2год	5	Згідно планування
Тема 24. Хрестово-купольний храм IX-XII ст., його тектонічні й естетичні- особливості..	Лекція	5; 8; 13;	Прослухати лекцію. Передивитись презентацію, 2год	5	Згідно планування
Тема 25. Храмове будівництво у країнах візантійського кола (Русь, Грузія, Вірменія, Балкани).	Лекція	5; 10; 14;	Прослухати лекцію. Передивитись презентацію, 2год	5	Згідно планування
Тема 26. Мистецтво часів імперії Карла Великого.	Лекція	5; 8; 13;	Прослухати лекцію. Передивитись презентацію, 2год	5	Згідно планування
Тема 27. Монументальний живопис Каролінгського періоду.	Лекція	5; 6; 11;	Прослухати лекцію. Передивитись презентацію, 2год	5	Згідно планування
Тема 28. Мистецтво Оттонівської імперії.	Лекція	5; 6; 13;	Прослухати лекцію. Передивитись презентацію, 2год	5	Згідно планування
Тема 29. Романське мистецтво XI-XII ст.	Лекція	5; 8; 13;	Прослухати лекцію. Передивитись презентацію, 2год	5	Згідно планування
Тема 30. Готичне мистецтво XII-XIV.	Лекція	5; 8; 11,13,	Прослухати лекцію. Передивитись презентацію, 2год	5	Згідно планування
Тема 31. Мистецтво Стародавньої Індії.	Лекція	4; 5; 10;	Прослухати лекцію. Передивитись презентацію, 2год	5	Згідно планування
Тема 32. Мистецтво імперії Маур'їв, Кушанської імперії та періоду	Лекція	1; 3; 9;	Прослухати лекцію. Передивитись	5	Згідно планування

правління Гуптів.			презентацію, 2год		
Тема 33. Середньовічне мистецтво Індії Ісламської епохи.	Лекція	4; 5;	Прослухати лекцію. Передивитись презентацію, 2год	5	Згідно планування
Тема 34. Архітектура і образотворче мистецтво Китаю III ст. до н.е. - III ст. н.е.	Лекція	4; 5;	Прослухати лекцію. Передивитись презентацію, 2год	5	Згідно планування
Тема 35. Мистецтво Китаю середньовічного періоду.	Лекція	4; 4; 10;	Прослухати лекцію. Передивитись презентацію, 2год	5	Згідно планування
Тема 36. Давньоаяпонське мистецтво.	Лекція	5; 10;	Прослухати лекцію. Передивитись презентацію, 2год	5	Згідно планування
Тема 37. Мистецтво Середньовіччя в Японії.	Лекція	5; 10;	Прослухати лекцію. Передивитись презентацію, 2год	5	Згідно планування
Тема 38. Мистецтво народів Південно-Східної Азії.	Лекція	5; 10; 14;	Прослухати лекцію. Передивитись презентацію, 2год	5	Згідно планування
Тема 39. Мистецтво арабських країн.	Лекція	5; 8; 13;	Прослухати лекцію. Передивитись презентацію, 2год	5	Згідно планування
Тема 40. Мистецтво доколумбової Америки.	Лекція	5; 10; 14;	Прослухати лекцію. Передивитись презентацію, 2год	5	Згідно планування

6. Система оцінювання курсу

Розподіл балів, що присвоюються студентам з навчальної дисципліни «Мистецтво в культурі минулого», є сумою балів за виконання практичних завдань та самостійну роботу плюс бали, отримані за екзаменаційну письмово-

усну відповідь. Впродовж 1-го семестру студент за виконання практичних завдань отримує :

– 50 балів під час складання I модуля і 50 – балів за екзамен, що в сумі = 100б.

Загальна система оцінювання курсу	<p>Максимальний бал за виконання певної практичної роботи та успішного теоретичного захисту – 5 балів.</p> <p>5 б. одержує студент, який старанно підготувався до практичної роботи, виконав усі завдання, чітко та грамотно описав технологічний процес виконання практичної роботи, вільно володіє матеріалом теми заняття;</p> <p>4 б. одержує студент, який належним чином підготувався до практичної роботи, виконав усі завдання, під час опису технологічного процесу допускає певні неточності;</p> <p>3 б. ставиться студентові, який підготувався до практичної роботи. При виконанні практичних робіт студент виконує роботу за зразком (інструкцією), але з помилками; не може описати технологічний процес виготовлення виробу;</p> <p>2 б. ставиться студентові, який не підготовлений належним чином до виконання практичної роботи, але виконав певні завдання під час практичної роботи; студент знає умовні технологічні прийоми але не вміє їх розрізнати.</p>
Вимоги до письмової роботи	<p>При оцінюванні письмових робіт враховується правильність і обсяг виконаної роботи.</p> <p>Відмінно. 100....90. Студент вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших студентів, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань.</p> <p>Добре. 89.... 65. Студент вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні огріхи у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці.</p> <p>Задовільно. 60.....59. Студент володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно, на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу</p> <p>Незадовільно. 49.....26. Студент має фрагментарні знання (менше половини) при незначному загальному обсязі навчального матеріалу; відсутні сформовані уміння та навички; під час відповіді допускаються суттєві помилки.</p>

	Неприйнятно. 25.....1. Студент не володіє навчальним матеріалом.
Практичні заняття	<p>Під час оцінювання практичної роботи враховується самостійність, креативність, практичність, акуратність, терпеливість.</p> <p>Відмінно. 100....90. Студент може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань</p> <p>Добре. 89.... 65. Студент за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання практичного завдання.</p> <p>Задовільно. 60.....59. Студент має елементарні, нестійкі навички виконання завдання.</p> <p>Незадовільно. 49.....26. Студент планує та виконує частину завдання за допомогою викладача.</p> <p>Неприйнятно. 25.....1. Студент виконує лише деякі елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Підсумковий контроль з дисципліни проводиться у формі семестрових заліків та екзамену. Заліки та екзамен виставляється за результатами успішної роботи студента впродовж усіх семестрів за всіма видами робіт, передбачених навчальним планом. Підсумкова кількість балів з дисципліни визначається як сума балів поточного контролю, а також самостійної роботи студента.</p>

7. Політика курсу

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до кодексу честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. URL : https://docs.google.com/viewer?url=https%3A%2F%2Fpnu.edu.ua%2Fwp-content%2Fuploads%2F2019%2F02%2Fcode_of_honor.doc

Дані правила допоможуть студентам уникнути можливих суперечностей, конфліктів та інших незручностей, розроблені із метою підвищення ефективності навчально-виховного процесу, а також врегулювання комплексу взаємовідносин, підтримки іміджу університету серед навчальних закладів нашої держави і Європи в цілому.

8. Рекомендована література

Базова

1. Алпатов М. Художественные проблемы искусства Древней Греции. - М.: Искусство, 1987.
2. Белявский В. Вавилон легендарный и Вавилон исторический. - М.: Мысль, 1971.
3. Виппер Б. Искусство Древней Греции. -М.: Наука, 1972.
4. Дмитриева Н. Античное искусство. -М.: Дет. Лит., 1988.
5. Дмитриева Н., Виноградова И. Искусство Древнего мира. - М.: Дет. Лит., 1989.
6. Замаровський В. їх величності піраміди. - К.: Веселка, 1988.
7. Кун М. Легенди і міфи Стародавньої Греції. - К.: Рад. Школа, 1967.
8. Банк А. Искусство Византии в собрании Государственного Эрмитажа. - Л.: Искусство, 1960.
9. Лазарев В. Русская иконопись от истоков до начала XVI века. - М.: Искусство, 1983.

Допоміжна

10. Мириманов В. Первобытное и традиционное искусство. - М.: Искусство, 1973.
11. Павлов В., Ходжан С. Египетская пластика малых форм. - М.: Искусство, 1985.
12. Памятники мирового искусства. Искусство Древнего Востока. - М.: Искусство, 1968.
13. Померанцева Н. Эстетические основы искусства Древнего Египта. - М.: Искусство, 1985.
14. Тайлор Э. Первобытная культура. -М.: Политиздат, 1989.
15. Колпакова Г. Искусство Византии. - М.: Азбука - классика, 2004.
16. Виноградова Н. Скульптура Японии III-XIV вв. - М.: Изобразит. Искусство, 1981.

Викладач : Юсипчук Ю.В.